

Sarajevo, 14.01.2019. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
07.01.2019.- 11.01.2019.

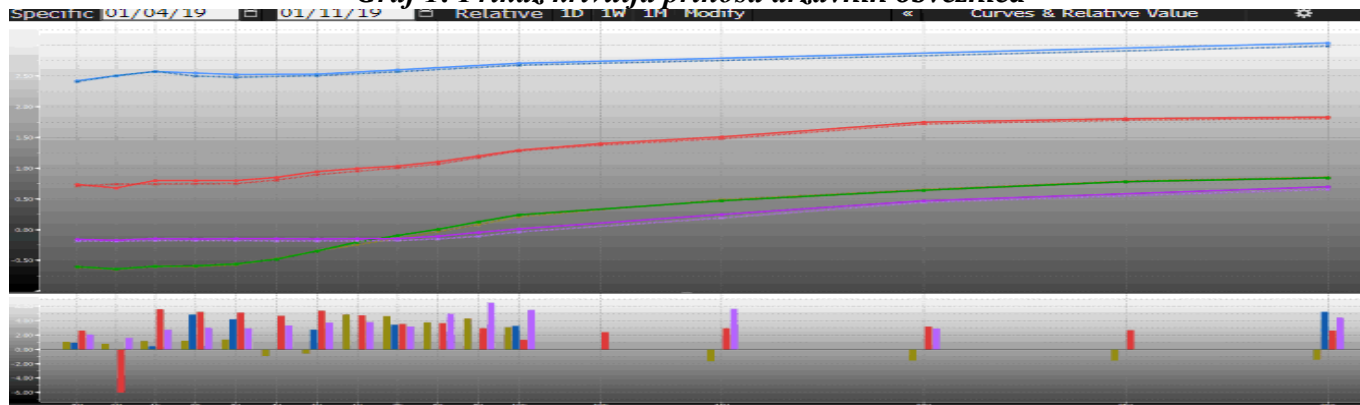
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	4.1.19	-	11.1.19	4.1.19	-	11.1.19	4.1.19	-	11.1.19	4.1.19	-	11.1.19
2 godine	-0,60	-	-0,59	↗	2,49	-	2,54	↗	0,76	-	0,81	↗
5 godina	-0,35	-	-0,35	→	2,50	-	2,53	↗	0,90	-	0,95	↗
10 godina	0,21	-	0,18	↘	2,67	-	2,70	↗	1,28	-	1,29	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	4.1.19	-	11.1.19
3 mjeseca	-0,582	-	-0,563
6 mjeseci	-0,649	-	-0,642
1 godina	-0,574	-	-0,572

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 11.01.2019. godine (pune linije) i 04.01.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Potražnja za sigurnijim investicijama je i dalje bila izražena u promatranom razdoblju. Početkom proteklog tjedna objavljen je podatak o naglom padu Sentix indeksa povjerenja investitora na najnižu razinu u posljednje četiri godine. Također, podaci o priličnom padu industrijske proizvodnje u najvećim gospodarstvima eurozone u studenom prošle godine su utjecali na povećanu averziju prema riziku usljed očekivanja da bi gospodarski rast mogao dalje usporiti. Pored toga, Goldman Sachs Group Inc. je objavio nove smanjene prognoze rasta prinosa obveznica usljed usporavanja globalnog gospodarskog rasta i pada vjerojatnoće manje stimulativne monetarne politike. Prognoze prinosa desetogodišnjih njemačkih obveznica sada iznose 0,65%, što je za 15 baznih bodova manje u usporedbi s prethodnim prognozama. Objavljeni zapisnik sa sjednice ECB iz prosinca je pokazao da su neki članovi UV predložili razmatranje ponovne upotrebe jeftinog dugoročnog financiranja banaka (LTRO) u dolazećim mjesecima, što predstavlja ključni izvor financiranja za banke u Italiji, Španjolskoj i Portugalu. ECB je na posljednjoj sjednici zvanično obustavila programa kupovina obveznica, a uz to je predsjednik Draghi u poruci nakon sjednice upozorio na rastuće rizike i slabije ekonomske podatke. Ovaj zapisnik je pokazao da su neki članovi zahtijevali da poruka poslije sjednice naglasi da rizici po gospodarski rast eurozone „naginju prema dolje“, što je fraza koja je u prošlosti signalizirala više stimulativnu monetarnu politiku u

narednom razdoblju. Na kraju, postignut je kompromis te su rizici opisani kao „izbalansirani“, ali da se „kreću ka dolje“. Prinosi sigurnijih obveznica nisu zabilježili bitnije promjene u odnosu na prethodni tjedan.

Na kraju proteklog tjedna na prvoj ovogodišnjoj emisiji italijanskih obveznica dužeg roka dospijeca ostvareni prosječni prinosi su bili prilično niži u usporedbi s prethodnim aukcijama, dok su izuzetak bile obveznice s rokom dospijeca od 30 godina, gdje je ostvareni prinos bio najveći u posljednje četiri godine. Prinosi italijanskih obveznica su u odnosu na prethodni tjedan smanjeni između 2 i 6 baznih bodova.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red.br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SIJEČANJ	-2,0	-1,5	-0,3
2.	Stopa nezaposlenosti – EZ	STUDENI	8,1%	7,9%	8,0%
3.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	STUDENI	-	5,6%	5,5%
4.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	STUDENI	10,5%	10,5%	10,6%
5.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	PROSINAC	108,2	107,3	109,5
6.	Indeks povjerenja potrošača – EZ	PROSINAC	-6,2	-6,2	-3,9
7.	Tvorničke porudžbine – Njemačka (G/G)	STUDENI	-2,7%	-4,3%	-3,0%
8.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	STUDENI	-0,8%	-4,7%	0,5%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	STUDENI	-	1,6%	2,3%
10.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	STUDENI	-0,2%	-2,1%	-0,6%
11.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	STUDENI	0,4%	-2,6%	1,0%
12.	Industrijska proizvodnja – Španjolska (G/G)	STUDENI	0,3%	-2,6%	0,7%
13.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	STUDENI	-	-2,2%	-1,1%
14.	Prerađivačka proizvodnja – Nizozemska (G/G)	STUDENI	-	2,1%	3,5%
15.	Odnos deficita i GDP-a – Italija (tromjesečno)	III tromjesečje	-	1,9%	2,0%
16.	Trgovinska bilanca – Njemačka (u milija. EUR)	STUDENI	18,6	20,5	18,9
17.	Maloprodaja – EZ (G/G)	STUDENI	0,4%	1,1%	2,3%
18.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	STUDENI	-0,4%	1,1%	5,2%
19.	Maloprodaja – Italija (G/G)	STUDENI	-	1,6%	1,6%

SAD

Prinosi američkih obveznica su tijekom proteklog tjedna zabilježili rast od 3 do 5 baznih bodova u odnosu na prethodni, ali je inverzija krive prinosa i dalje prisutna u domenu od jedne do pet godina. U istom razdoblju, američki dionički indeksi su zabilježili rast te je indeks Dow Jones povećan za 2,40% na tjednoj razini.

Prema zapisniku s posljednje sjednice FOMC-a, objavljenom tijekom proteklog tjedna, a na kojem je donesena odluka o tome da referentna kamatna stopa bude povećana za 25 baznih bodova, članovi ovog tijela su usuglašeni o pitanju kretanja ekonomskog rasta SAD. Prema navodima iz ovog zapisnika, ovaj rast se kreće u skladu s očekivanjima i buduća očekivanja su izbalansirana, uz prisustvo određenih rizika koji su rezultat povećane volatilnosti na financijskim tržištima, kao i manje optimističnim napretkom poslovnog sektora. Članovi ovog tijela su naveli da se temeljna inflacija i dalje kreće oko razine od 2%, ali i da bi mogla da bilježi smanjenje te da će odluke članova ovog tijela dalje ovisiti o ekonomskim podacima. Iako većina članova FOMC-a smatra da će se u budućnosti stvoriti uvjeti za dalje povećanje referentne kamatne stope, pojedini članovi ovog tijela su stala da u uvjetima „prigušene inflacije“, FOMC može donijeti odluku o tome da bude strpljiv u daljem pooštrenju monetarne politike. Predsjednik Fed-a Powell je tijekom proteklog tjedna dao izjavu koja sugerira da će Fed biti više osjetljiv na rizike koji vode usporenju ekonomskog rasta te da je spreman da promjeni svoje planove ukoliko bude potrebe za tim. On je, također, izrazio zabrinutost zbog visoke razine zaduženosti SAD (trenutno oko 21,9 bilijuna USD). Powell je istaknuo da je razina zaduženosti dugoročan problem SAD, ali da Fed promatra razdoblje srednjeg roka koje je relevantno za donošenje njihovih odluka. Zakonodavci SAD i dalje nisu postigli dogovor o financiranju federalne administracije, zbog čega su brojne državne institucije zatvorene, a oko 800.000 ljudi zaposlenih u tim institucijama je privremeno bez posla. Navedeno je, također, utjecalo i na to da veliki broj ekonomskih pokazatelja ne bude objavljen.

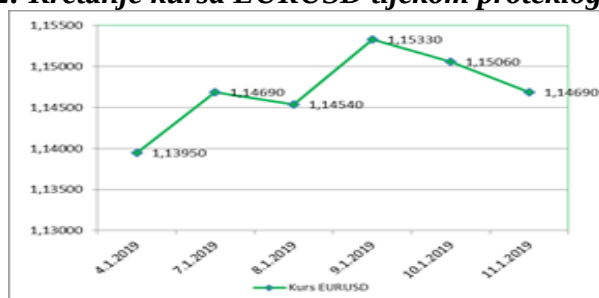
Tijekom proteklog tjedna održani su pregovori o trgovinskim odnosima SAD i Kine te je izjava o određenom napretku utjecala na rast optimizma na financijskim tržištima SAD. Ipak, početkom ovog tjedna objavljena je informacija o tome da je izvoz dobara iz Kine u SAD tijekom 2018. godine povećan za 11,3% u odnosu na prethodnu godinu, usprkos pooštrenju trgovinskih odnosa između ove dvije zemlje.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red.br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G) PROSINAC	1,9%	1,9%	2,2%
2.	Indeks potroša. cijena bez hrane i energenata (G/G) PROSINAC	2,2%	2,2%	2,2%
3.	Zarade zap. po jednom radnom satu (G/G) PROSINAC	1,2%	1,2%	0,6%
4.	Zarade zap. po jednoj radnom tjednu (G/G) PROSINAC	-	1,1%	0,8%
5.	Obujam potrošačkih kredita (milijardi USD) STUDENI	17,50	22,15	24,98
6.	ISM indeks uslužnog sektora PROSINAC	58,5	57,6	60,7
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 5.SIJEČNJA	226.000	216.000	233.000

USD je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURUSD povećan s razine od 1,1395 na razinu do 1,1469.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan je bio obilježen komentarima i očekivanjima glasanja Parlamenta Velike Britanije o Brexitu. Glasnogovornik premijera Velike Britanije je potvrdio da je glasanje Donjeg doma zakazano za 15. siječnja. Irska je ranije objavila da neće blokirati mogući zahtjev za odgađanje Brexita nakon novinskih vijesti da su britanski i europski zvaničnici razgovarali o mogućnosti produženja formalnog procesa napuštanja EU. Održano je glasanje o amandmanu premijerke May koji su parlamentarci podržali sa 308:297 glasova. U ovom slučaju premijerka May ima svega tri dana da predstavi alternativni sporazum, ukoliko Parlament glasuje protiv njenog plana u utorak narednog tjedna.

Ministar kulture James je izjavio da ukoliko se pokaže „nemogućim“ da se postigne dogovor u Parlamentu, Vlada će onda imati „veoma malo vremena“, te bi u tom slučaju možda morala da odgodi Brexit. Tajnik za Brexit Barclay nije isključio produženje članka 50 u Parlamentu, ali je insistirao da to nije namjera Vlade.

Guverner BoE Carney je izjavio da će kreatori monetarne politike BoE biti oprezniji, ali ne pasivni nakon što Velika Britanija napusti EU te će pažljivo pratiti promjene u kretanju deviznog tečaja, kao i ostalih čimbenika koji utječu na inflaciju. Carney je upozorio da je GBP pod rizikom daljeg slabljenja ukoliko tržišta budu procijenila da će buduće veze između Velike Britanije i EU biti oslabljene. Carney je dodao da su BoE i banke u Velikoj Britaniji spremne za bilo koju formu Brexita te da su neizvjesnosti oko Brexita vidljive u dijelu rasta troškova financiranja banaka, kao i pada cijena dionica kompanija koje su fokusirane na tržište Velike Britanije, dok šira volatilnost, također, reflektira globalnu trgovinsku zabrinutost. Premijerka May je priopćila da traga za planom „B“ o pitanju Brexita usljed očekivanja da će većina parlamentaraca odbiti predloženi plan Brexita, dok je lider opozicijske Laburističke partije Corbyn pozvao na opće izbore.

Časopis Guardian je objavio vijest da se očekuje da će predsjednik EU vijeća Tusk sazvati specijalni samit lidera kako bi se pomjerio rok za Brexit, koji je određen za 29. ožujka ove godine. Prvi korak bi vjerojatno trebao da bude „tehničko“ produženje do srpnja, što bi premijerki May dalo vremena da revidira i ratificira sadašnji sporazum, a ukoliko se sazovu opći izbori ili se predloži novi referendum, može biti ponuđeno i dalje produženje, navedeno je u Guardianu.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Halifax cijene kuća (M/M)	PROSINAC	0,5%	2,2%	-1,2%
2.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	STUDENI	-11,400	-12,023	-11,946
3.	Industrijska proizvodnja (G/G)	STUDENI	-0,7%	-1,5%	-0,9%
4.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	STUDENI	-0,7%	-1,1%	-0,7%
5.	Građevinarstvo (G/G)	STUDENI	2,6%	3,0%	4,1%
6.	GDP (M/M)	STUDENI	0,1%	0,2%	0,1%
7.	Uslužni sektor (M/M)	STUDENI	0,1%	0,3%	0,2%

Tijekom proteklog tjedna GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio pad s razine od 0,89541 na razinu od 0,89312, dok je tečaj GBPUSD povećan s razine od 1,2732 na razinu od 1,2844.

JAPAN

Ministar financija Japana Taro Aso je izjavio da je Japan poduzeo dovoljne mjere kako bi podržao ekonomiju te da će planirano povećanje poreza na promet u cijeloj zemlji sa sadašnjih 8% na 10% biti u listopadu, u skladu s planom, kao i da očekuje da će se oporavak Japana nastaviti zbog koristi od politika koje su već uspostavljene, a kojima se povećavaju infrastrukturna ulaganja i subvencije za obrazovanje za porodice s niskim prihodima. Da bi ublažila udarac osobnoj potrošnji, Vlada već planira proširiti porezne olakšice i subvencije kućanstvima. Hrana i određene dnevne potrepštine bit će izuzeti od povećanja poreza, a porezne olakšice će biti ponuđene i za kupovinu automobila, kuća i drugih trajnih dobara. Pored toga, Vlada će dijeliti vaučere za kupovinu nekim kućanstvima i novčane priloge za umirovljenike s niskim primanjima. U BIS-ovim izvješćima je navedeno da pojedini izvori primjećuju da BoJ, zbog očekivanog sporijeg rasta referentne kamatne stope u SAD, pomjera fokus ka riziku te bi mogla biti primorana da uvede više stimulansa u ovoj godini, s ciljem da spriječi oštru aprecijaciju JPY koja bi poremetila ekonomski oporavak. Svega nekoliko mjeseci ranije kreatori monetarne politike BoJ su raspravljali o tome kako bi mogli početi sa smanjenjem masivnih monetarnih olakšica zbog zabrinutosti produženog učinka kamatnih stopa, koje su približno nula, po profite financijskih institucija. Ipak, oštra deprecijacija USD u prošlom tjednu je poslužila kao podsjetnik kreatorima politika u Japanu da njihove odluke u velikoj mjeri ovise o vanjskim učincima koji su izvan njihove kontrole, a koji, prije svega, ovise o potezima koje načini Fed.

BoJ je povećala prognoze za dvije od ukupno devet regija u Japanu i zadržala ranija očekivanja za ostalih sedam regija. Tom prilikom je istaknuto da sve regije očekuju rast ili oporavak, s obzirom na to da izvoz bilježi trend rasta dok osobna potrošnja umjereno raste, iako su neke kompanije ukazale na pojedine neželjene učinke poput pada porudžbina, odnosno odbijanje porudžbina, kao i neizvjesnosti vezano za vanjskotrgovinske odnose posebno na relaciji Kina-SAD.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

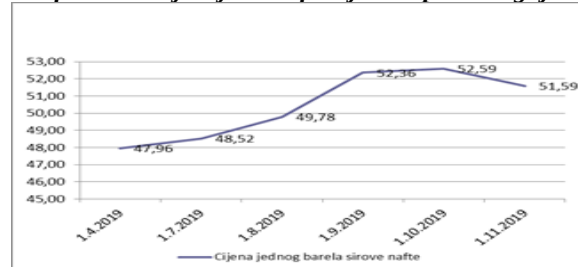
	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Monetarna baza (G/G)	PROSINAC	5,8%	4,8%	6,1%
2.	PMI kompozitni indeks	PROSINAC	-	52,0	52,4
3.	Prodaja vozila (G/G)	PROSINAC	-	-4,4%	8,3%
4.	Povjerenje potrošača	PROSINAC	42,8	42,7	42,9
5.	Potrošnja kućanstva (G/G)	STUDENI	-0,1%	-0,6%	-0,3%
6.	Tekući račun (u mlrd JPY) P	STUDENI	566,6	757,2	1.309,9
7.	Trgovinska bilanca (u mlrd JPY) P	STUDENI	-612,6	-559,1	-321,7

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR te je tečaj EURJPY zabilježio rast s razine od 123,64 na razinu od 124,44. JPY je aprecirao u odnosu na USD te je tečaj USDJPY zabilježio smanjenje s razine od 108,51 na razinu od 108,48.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 47,96 USD (42,09 EUR). Početak pregovora između predstavnika SAD i Kine je tijekom trgovanja u ponedjeljak pozitivno utjecao na kretanje cijene jednog barela sirove nafte, jer veliki broj analitičara pooštrene odnose između ove dvije zemlje vidi kao najveću prijetnju svjetskom ekonomskog rastu. Iako je obujam proizvodnje nafte u SAD tijekom prosinca povećan na rekordno visoku razinu od 11,67 milijardi barela nafte na dnevnoj razini, odluka zemalja članica OPEC-a i Rusije da smanje obujam proizvodnje ovog energenta za 1,2 milijuna barela na dnevnoj razini doprinosi povećanju cijene nafte s najniže razine u posljednjih godinu i pol dana, koja je zabilježena krajem prošlog mjeseca. Doprinos rastu cijene jednog barela sirove nafte dala je i informacija o tome da su američke zalihe nafte tijekom prethodnog tjedna smanjene za 1,7 milijuna barela. Predstavnici Saudijske Arabije su tijekom proteklog tjedna ponovo potvrdili posvećenost balansiranju ponude i tražnje na tržištu nafte, što je pored navedenih čimbenika, također, doprinijelo povećanju cijene ovog energenta. Prema procjenama analitičara, ne očekuje se da će čimbenici koji su doveli do rasta cijene nafte tijekom prošle nedjelje potrajati te su mnogi investitori krajem proteklog tjedna realizirali dobitke zbog čega je cijena ovog energenta smanjena tijekom trgovanja u petak. Na zatvaranju tržišta cijena nafte je iznosila 51,59 USD (44,98 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.286,05 USD (1.128,61 EUR). Cijena zlata je tijekom proteklog tjedna bilježila volatilno kretanje. Tijekom trgovanja u ponedjeljak cijena je bilježila rast pod utjecajem deprecijacije USD u odnosu na EUR i druge valute te objavljivanja informacije da je Narodna banka Kine tijekom prosinca značajno povećala pozicije monetarnog zlata u svojim rezervama, čija je vrijednost na kraju godine iznosila 76.331 milijardi USD, što je znatno više od podatka iz studenog (72.122 milijardi USD). Međutim, već tijekom trgovanja u utorak, cijena zlata je smanjena pod utjecajem optimizma oko toga da će pregovori o trgovinskim odnosima SAD i Kine, koji su održani tijekom proteklog tjedna, donijeti napredak i umanjiti rizike za svjetsko gospodarstvo koje ovi trenutno pooštreni odnosi nose. Tijekom trgovanja u srijedu i četvrtak, cijena jedne fine unce zlata je pratila kretanje tečaja EURUSD. Istodobno, najave Fedovih zvaničnika da bi monetarnu politiku mogli prilagoditi ekonomskoj situaciji u SAD, također, imaju utjecaja na kretanje cijene ovog plemenitog metala. Sporiji tempo rasta kamatnih stopa u SAD bi imao nepovoljan utjecaj na kretanje cijene zlata, ali je istodobna prisutnost zabrinutosti zbog usporenja ekonomskog rasta u SAD, ali i na globalnoj razini čimbenik koji doprinosi njenom povećanju. Na zatvaranju tržišta zlata u petak cijena jedne fine unce ovog plemenitog metala je iznosila 1.290,25 USD (1.124,99 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

